فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در
مدیریت و حسابداری
سال نهم، شماره ۹۹، زمستان ۱۴۰۴، ۱۰۸۳-۱۰۷۰

Journal of New Research Approaches
in Management and Accounting
ISSN: 2588-4573
http://www.majournal.ir

بررسی اثر پویای نوسانات نرخ واقعی ارز بر توسعه اقتصادی کشورهای منتخب آسیایی با تاکید بر ایران

حسین شیرزاده [۱]
محمود باغبان طرقدری [*۲]

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۱۲/۲۸

چکیده

رابطه پویای بین نوسانات نرخ ارز و توسعه اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است، چرا که از جنبه‌های گوناگون بخش‌های مختلف اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. با توجه به اهمیت این موضوع پژوهش حاضر به بررسی تاثیر پویای نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی کشورهای منتخب آسیایی در طی دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۸ بر اساس رویکرد خودرگرسیون برداری پانلی($PVAR$) پرداخته است. در این تحقیق ابتدا برای محاسبه نوسانات نرخ ارز از رویکرد وارایانس ناهمسانی شرطی تعمیم ($GARCH$) استفاده گردید و سپس مدل بر اساس رویکرد $PVAR$ جهت بررسی پویای نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی برآورد گردید. نتایج برآورد مدل و تابع واکنش آنی نشان دهنده تاثیر منفی و معنی‌دار نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی کشورهای مورد بررسی است. همچنین نتایج نشان دهنده تاثیر مثبت ذخایر خارجی و توسعه بازار سرمایه بر توسعه اقتصادی کشورهای منتخب در حال توسعه است.

واژگان کلیدی

توسعه اقتصادی، نوسانات نرخ ارز، کشورهای منتخب آسیایی، ایران.

۱. کارشناس ارشد توسعه اقتصادی، گرایش توسعه اقتصادی و برنامه ریزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروز کوه، فیروز کوه، ایران. (h-shirzadeh @agri-bank.com)

۲. استادیار،گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحدورامین-پیشوا و قرچک، پیشوا، ایران. (* نویسنده مسئول: mahmoodbaghban45@gmail.com).

۱. مقدمه

نرخ ارز از متغیرهای کلان اقتصادی است که از طرق مختلف بر متغیرهای اسمی و واقعی تأثیر می‌گذارد و بیش از سایر متغیرها با بخش خارجی ارتباط تنگاتنگ و مستقیم دارد. امروزه ارزش پول کشورها نه تنها تحت تاثیر سیاست های اقتصاد داخلی و خارجی قرار میگیرد بلکه نوسانات ارزی در بازارهای جهانی نیز بر ارزش پول و به تبع آن بر تجارت خارجی آنها مؤثر می‌باشد. نظام‌های ارزی در سطح بین الملل طی سالیان متمادی با فراز و نشیب های زیادی رو به رو بوده است و ساختار اقتصادی کشورها را تحت تاثیر خود قرار داده است . نظام های ارزی مختلف چگونگی تعیین نرخ ارز در اقتصاد را نشان می‌دهند . نرخ ارز در طول سالیا ن متمادی خصوصاً بعد از فروپاشی سیستم نرخ ارز ثابت (نظام برتن وودز) نوسانات بسیاری داشته و از همان زمان اثر بی ثباتی های نرخ ارز بر تجارت بین الملل کانون توجه طرفداران دو سیستم نرخ ارز ثابث و شناور بوده است (حلافی و همکاران، ۱۳۸۷)به طوری که طرفداران نظام نرخ ارز ثابت معتقدند که این نظام با کاهش دامنه نوسانات ارزی ، محیط مساعدتری را برای تولید، تجارت و سرمایه گذاری فراهم می‌آورد باگسترش دامنه تجارت بین الملل، نرخ ارز به عنوان پل ارتباطی بین اقتصادهای مختلف عمل کرده و نوسانات آن سایر متغیرهای اقتصادی کشور را تحت تاثیر قرار می‌دهد و به دلیل وجود ارتباط ساختاری بین همه متغیرهای کلان اقتصادی، نوسانات نرخ ارز می تواند از طرق مختلف سطح قیمت‌ها و تولید و صادرات را متاثر سازد (کوچک زاده و جلائی، ۱۳۹۲).

همچنین؛ توسعه اقتصادی از جمله مهمترین متغیرهای اقتصادی است که نسبت به تحولات نرخ واقعی ارز حساسیت بسیاری را نشان میدهد. چنانچه نرخ ارز به طور متناسب و هماهنگ با دنیای داخل و خارج اقتصاد تنظیم نشده باشد سبب کندی توسعه اقتصاد خواهد شد. از موضوعات بسیار بحث برانگیز در انتخاب نظام ارزی مناسب در کشورهای در حال توسعه ، ارتباط نرخ واقعی ارز و توسعه اقتصادی است. در طی دهه های اخیر گزینش یک نظام ارزی ناکارآمد و اتخاذ سیاست های ارزی نامناسب در بسیاری از کشورها زمینه های منفی را برای توسعه اقتصادی آنها فراهم نموده است (حلافی،۱۳۸۶). با توجه به نقشی که بخش‌های عمده اقتصادی در اقتصاد ایران ایفا می‌کنند، توسعه این بخش ها از اهداف اولیه و اساسی سیاستگذاران به شمار می رود، بنابراین نوسانات نرخ واقعی ارز تحت سیستم‌های انعطاف پذیر نیز تغییرات بسیاری را در متغیرهای اساسی اقتصاد کلان به ویژه سرمایه گذاری و تجارت بین الملل و از این طریق بر توسعه اقتصادی این بخشها ایجاد می‌کند. همچنین از آنجایی که رفتار واقعی نرخ ارز نتیجه ارتباط بین سیاست های ارزی و عملکرد متغیرهای اساسی اقتصادی است بدیهی است که سیاست‌هایی که در نظام ارزی کشور باعث تنظیم نامناسب نرخ واقعی ارز می‌شوند از طریق مکانیسم‌هایی سبب توقف حرکات اقتصادی و کندی توسعه اقتصادی این بخشها می‌شود. این مطالعه به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا افزایش نااطمینانی حاصل از نوسانات نرخ ارز بر توسعه بخشهای اقتصادی تأثیرگذار است یا خیر. بر این اساس اهمیت بررسی نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی از درجه اهمیت بالایی برخودار است که در این پژوهش بدان پرداخته شده است.

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

۲-۱. ارز

به‌طور کلی بازارهای متفاوتی جهت انجام داد و ستدهای بین‌المللی وجود دارند که یکی از این بازارها، بازار مبادلات پول‌های خارجی است. منظور از بازار مبادله خارجی یا بازار ارز، مکان جغرافیایی خاصی نیست بلکه این بازار از شبکه

گسترده‌ای تشکیل شده است که در آن افراد، بانک‌ها و بنگاه‌های اقتصادی به خرید و فروش ارز مشغول هستند.این بازار از مناطق و مراکز مختلفی همچون پاتریس، توکیو، فرانکفورت، لندن و ... تشکیل شده است که در این مراکز پول‌ها با یکدیگر با نرخ مشخصی خرید و فروش می‌شوند که معمولاً این نرخ توسط آربیتراژ در کلیه مناطق بازار ارز یکسان می‌باشد. بازارهای ارز خارجی به دلیل اختلاف ساعت و فاصله جغرافیایی به‌طور شبانه‌روزی فعالیت می‌کنند و با استفاده از وسایل ارتباطی همچون تلتکس، تلفن و سیستم‌های پرداختی الکترونیکی اتوماتیک با یکدیگر ارتباط دارند.مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده‌ی هر بازاری بر اساس چهرچوب پایه‌ای اقتصاد یعنی منحنی‌های عرضه و تقاضا در آن بازار حاصل می‌گردد. حال اگر تقاضا برای پول خارجی بیش از میزان عرضه آن باشد، افزایش در قیمت آن پول روی خواهد داد. به زبان دیگر ارزش پول موردنظر نسبت به پول داخلی بالا خواهد رفت و پول داخلی در مقابل پول خارجی ضعیف خواهد شد. عکس این مسأله هم صادق است.بازار ارز باعث می‌گردد که نرخ ارز در مناطق مختلف مالی با یکدیگر تفاوتی نداشته باشند و در کلیه مراکز یکسان باشند.

۲-۲. توسعه اقتصادی

مطالعاتی که در زمینه توسعه اقتصادی صورت گرفته است شامل سه جریانی است که از نظر تاریخی و روش شناسی متفاوت هستند. جریان اول، جریان کلاسیک است که دیوید هیوم و آدام اسمیت پیشگامان آن هستند و در قرن هجدهم میلادی شکل گرفت و با جان استوارت میل و کارل مارکس در اواسط قرن نوزدهم به پایان رسید. جریان دوم جریان نئوکلاسیک است که با تحقیق در زمینه توسعه با داده های آماری جدیدی که بعد از جنگ جهانی دوم فراهم شد، نیروی جدیدی به تحلیل های توسعه اقتصادی بخشید. نظریات نئوکلاسکی، پیشرفت تکنولوژی را به عنوان عامل برون زا و انباشت سرمایه را به عنوان عامل درون زای توسعه تولید در نظر می گیرند. آثار موثر در این جریان متعلق به روبرت سولو، سیمون کوزنتس، موزز آبراموتیز، هولیس چنری و ادوارد دنیسون است. سومین و جدیدترین جریان، جریان درون زا است که فرضیات نئوکلاسیک در مورد بازارهای ایده آل و بازده نزولی عوامل به ویژه سرمایه دارد. عبارت توسعه درون زا در مجموعه متنوعی از کارهای نظری و تجربی پدید آمده در دهه ۱۹۸۰ وارد عرصه اقتصاد شده است. توسعه درون زا با تاکید بر این نکته که توسعه اقتصادی پیامد سیستم اقتصادی است نه نتیجه نیروهای وارده از بیرون، خود را از توسعه نئوکلاسیکی متمایز می کند(نیلی و نفیسی، ۱۳۸۲).انتقادات وارد بر الگوی نئوکلاسیک از جانب اقتصاددانان مکتب کمبریج منجر به ارائه الگوهای توسعه توسط کالدور و رابینسون شد. اما اقتصاددانان نئوکلاسیک همچون سولو و ساموئلسون نیز با انجام اصلاحاتی در فرضیات و تکمیل الگوی نئوکلاسیک توانستند از موقعیت الگوی توسعه نئوکلاسیک در مقابل الگوهای جایگزین دفاع کنند، به نحوی که در حال حاضر الگوی توسعه نئوکلاسیک در ادبیات نظری و تجربی توسعه اقتصادی از جایگاه ویژه و معتبری برخوردار است.

۲-۳. نوسانات نرخ ارز و توسعه اقتصادی

در یک اقتصاد باز، نرخ ارز به دلیل ارتباط متقابل آن با سایر متغیرهای داخلی و خارجی، متغیری کلیدی به شمار می‌رود که سیاست های اقتصادی داخلی و خارجی و تحولات اقتصادی، تأثیرات بسیاری بر آن می گذارند. نوسانات وسیع نرخ ارز که از ویژگی های کشورهای در حال توسعه است، فضای نااطمینانی را برای تصمیم گیری های تولیدی و تجاری ایجاد می کند و به همین دلیل، اهمیت توجه به نرخ ارز و فضای نااطمینانی که در پس آن بوجود می آید و هم چنین نظام حاکم بر سیستم ارزی کشورها بر کسی پوشیده نیست. همانطور که بیان شد، نوسانات نرخ واقعی ارز که نشان

دهنده بی¬ثباتی و عدم قطعیت در روند قیمت‌های نسبی بین کشورهاست باعث ایجاد فضایی بی ثبات و نامطمئن در اقتصاد می گردند. با به هم خوردن ثبات نرخ واقعی ارز، روند پس انداز و سرمایه گذاری، غیرمنطقی شده، تخصیص بهینه منابع امکان پذیر نخواهد بود. در یک نظام بین‌المللی، ارزش پول ملی نقش اساسی در تعیین هزینه-های اقتصادی مربوط به سرمایه گذاری، صادرات و واردات و تأثیر آن بر توسعه اقتصادی را بازی می کند.نوسان های مکرر در نرخ های واقعی ارز، می تواند با ایجاد یک شرایط نامطمئن و متزلزل در زمینه‌ی سود ناشی از مبادله های بین المللی، سبب کاهش تجارت و همچنین کم تحرکی جریان سرمایه از طریق کاهش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های خارجی و به هم خوردن سبد دارایی های مالی شود. افزایش نوسان های نرخ واقعی ارز باعث بالا رفتن قیمت کالاهای قابل مبادله و افزایش خطر پوشش تغییرات پیش‌بینی‌نشدهٔ نرخ واقعی ارز می شود (گیورین – رویل، ۲۰۰۴).نوسانات نرخ واقعی ارز در نظام ارزی انعطاف پذیر تغییرهای بسیاری در سرمایه گذاری و تجارت بین الملل و از این طریق بر توسعه اقتصادی ایجاد می کند.بسیاری از کشورها برای جلوگیری از نوسان نرخ ارز، ارزش پول خود را در مقابل ارزهایی که از بیشترین اهمیت برخوردارند، تثبیت می‌نمایند. بااین‌حال مشاهده می‌شود که برخی کشورهای دیگر با امتناع از تثبیت نرخ ارز و قبول سیستم نرخ ارز شناور، نوسان های نرخ ارز را می‌پذیرند. نکته قابل‌توجه آن است که مشاهدات نشان‌دهنده‌ی به وجود آمدن مشکلاتی نظیر اثرات منفی بر توسعه اقتصادی به تبع حاکمیت سیستم نرخ ارز شناور و نوسان های نرخ ارز ناشی از آن، برای برخی از این کشورها بوده، درحالی‌که در بسیاری از کشورهای دیگر که بیشتر آن‌ها کشورهای توسعه‌یافته هستند این‌گونه نبوده و اثرات منفی مشاهده نمی‌شود. پس از نظام برتن وودز، جهان شاهد استقرار نظام نرخ ارز شناور در بسیاری از کشورها بوده است که طبق انتظار با نوسان نرخ ارز بیشتری همراه می باشد. به طور کلی طرفداران نظام نرخ ارز انعطاف پذیر معتقد هستند که این نظام در مقایسه با نظام نرخ ارز ثابت کارایی بیشتری جهت تعدیل تراز پرداخت ها دارد. علاوه بر این اظهار می کنند که یک کشور با وجود نظام نرخ ارز انعطاف پذیر، به طور خودکار به تعادل تراز خارجی، تراز داخلی و سایر اهداف خود می رسد. از سوی دیگر طرفداران نظام نرخ ارز ثابت معتقدند که به علت وجود درجاتی از عدم اطمینان)که در نظام نرخ ارز انعطاف پذیر با آن روبرو هستیم ولی در نظام نرخ ارز ثابت ازآن خبری نیست(، نظام نرخ ارز انعطاف پذیر باعث کاهش حجم تجارت خارجی وسرمایه گذاری و نیز ایجاد تورم می شود. با این حال، ملاحظه می شود که در بسیاری از این کشورها نوسانات نرخ ارز در چارچوب نظام شناور ارزی، اثر منفی چندانی بر توسعه اقتصادی آن کشورها نداشته است. با دقت در این کشورها، ملاحظه می گردد که اکثر آنها از میان کشورهای توسعه یافته می باشند. حال با استقرار نظام نرخ ارز شناور در بسیاری از کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته، به دلیل نوسانات زیادی که در ارز این کشورها صورت می گیرد، نااطمینانی در مورد نرخ ارز نیز افزایش یافته و بر عوامل متعددی از جمله صادرات و باتبع بر توسعه اقتصادی تأثیر گذار خواهد بود. اقتصادی را در نظر بگیرید که در آن تنها یک کالا تولید می شود و بنگاه های موجود در این اقتصاد قیمت پذیر بوده و قیمت کالای تولیدی در بازار جهانی مشخص می شود؛ با توجه به این مسئله، شوک ها و نوسانات نرخ ارز می توانند فضای نااطمینانی ایجاد کرده و از این رو تصمیم گیری در مورد تولید، می تواند بر سود بنگاه ها اثر بگذارد. حال از آنجا که بخش عمده تولیدات غیر نفتی، بخش بازار سرمایه است؛ که طی سال های اخیر با نوسان همراه بوده است و باعث نوسان تولید ناخالص داخلی بدون احتساب بخش نفت گردیده؛ باید دید نرخ ارز چه میزان در این نوسانات نقش داشته است؟

با بررسی دقیق اظهارات طرفداران هر نظام، نتیجه روشن و قاطعی بدست نمی آید؛ بدین جهت نمی‌توان حکم به برتری یک نظام داد. مطمئناً در زمان اضمحلال نظام نرخ ارز ثابت در اوایل دهه ۱۹۷۰ ، اکثریت اقتصاددانان به سمت نظام نرخ ارز انعطاف پذیر روی آوردند. ولی با بروز نوسانات شدید نرخ ارز که در دهه بعد از آن مشاهده شد، تمایل بیشتری به نرخ ارز ثابت یا نرخ های ارز هدایت شده یا کنترل شده بوجود آمد. به نظر می رسد که اقتصاددانان اغلب به مقایسه نقاط ضعف نظام و علل برتری یک نظام بر سایر نظام ها می پردازند، در حالیکه آنچه از نظر صادر کنندگان، وارد کنندگان، دولت ها و بانکداران و بخش سرمایه اهمیت دارد، ثبات نرخ ارز یا حداقل نوسانات محدود نرخ ارز است.

بر این اساس، سرریز نوسانات نرخ ارز به سایر بازارها در کشورهای برخوردار از نرخ ارز شناور از اهمیت خاصی برخوردار است. اثر نرخ ارز بر قیمت سهام از کانال‌های مختلفی قابل تعریف است نظیر ترکیب دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک، سرمایه‌گذاری‌های خارجی، خدمات ارزی و در سطح کلان تضعیف پول ملی، ریسک سیاسی و... که همگی می‌توانند به عنوان دلایل مدنظر قرار گیرند.

۲-٤. پیشینه پژوهش

معبودی و همکارپان (۱۴۰۲)پژوهشی با عنوان بررسی اثر نوسانات نرخ ارز بر رشد بخش‌های مختلف اقتصادی ایران انجام داده اند نتایج نشان داد، نوسانات نرخ ارز، بیشترین تاثیر را بر بخش‌های صنعت و معدن دارد. با افزایش نوسانات نرخ ارز ارزش افزوده بخش صنعت و معدن، ۰/۰۳۴۹ درصد کاهش و ارزش افزوده بخش کشاورزی، ۰/۰۰۸ درصد کاهش داشته است. پژوهش امیری و همکاران (۱۴۰۰)بررسی رابطه بین نوسانات نرخ ارز و ارزش افزوده زیربخشهای اقتصادی در ایران است. بدین منظور، از دادههای سری زمانی در دوره زمانی۱۳۵۰ 1396 -مربوط به سه بخش اصلی اقتصادی و ۱۲ زیربخش منتخب استفاده شده است. نتایج نشان میدهد که نوسانات نرخ ارز از یک الگوی با ضرایب متغیر در طول زمان پیروی میکند. نوسانات نرخ ارز رابطه منفی و معناداری در کوتاهمدت و بلندمدت بر ارزش افزوده بخش صنعت داشته است، نوسانات نرخ ارز تأثیر معناداری بر ارزش افزوده بخش خدمات نداشته و در کوتاهمدت و بلندمدت رابطه مثبت و معناداری بر ارزش افزوده بخش معدن داشته است. همچنین، رابطه نوسانات نرخ ارز بر برخی زیربخشهای صنعت نظیر مواد غذایی، خوراکیها و آشامیدنیها مثبت و معنادار به دست آمده است کهنسال و محمودی (۱۳۹۹)اثر نوسانات نرخ ارز بر صادرات صنایع غذایی ایران را در چارچوب الگوی خودرگرسیون برداری ساختاری طی دوره زمانی ۱۳۵۰ – ۱۳۹۳ بررسی کردند. نتایج نشان داد که آثار کوتاهمدت همزمان متغیرهای رابطه مبادله و نرخ تورم رابطه معنادار و منفی و متغیرهای ارزش افزوده و نوسانات نرخ ارز رابطه معنادار و مثبت با صادرات صنایع غذایی دارند .برخورداری و همکاران(۱۳۹۶)به بررسی تاثیر نوسانات نرخ ارز و اثرات سرریز آن بر شاخص صنایع منتخب در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته اند. بر اساس نتایج تحقیق، با توجه به ضرایب آرچ و گارچ برآوردی در این تحقیق، نوسانات نرخ ارز بر شاخص صنایع منتخب در بورس اوراق بهادار تهران)در سه بخش خودرو ، زغال سنگ و ماشین آالت(مثبت و معنادار بوده و نشان دهنده اینست که نوسانات نرخ ارز بر شاخص صنایع منتخب در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر مثبت دارد و نوسانات نرخ ارز طی دوره مورد بررسی باعث افزایش شاخص صنایع منتخب در بورس اوراق بهادار تهران شده است.بصیرت و همکاران(۱۳۹۴) به بررسی اثر نوسان های نرخ ارز بر رشد اقتصادی با توجه به میزان توسعه‌یافتگی بازارهای مالی کشورهای منتخب عضو اوپک شامل الجزایر، اکوادور، ایران، نیجریه و عربستان طی دوره‌ی ۲۰۱۰-۱۹۸۱ پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که اثر توسعه مالی بر رشد اقتصادی و همچنین اثر متقابل نوسان نرخ

ارز و توسعه مالی بر رشد اقتصادی مثبت است اما از نظر آماری معنادار نمی‌باشد. از طرفی اثر نوسان نرخ ارز بر رشد اقتصادی، منفی و معنادار می‌باشد.مان ، اوال ، خان و خان (۲۰۱۷)ارتباط بین نرخ ارز و رشد اقتصادی را با استفاده از روش معادلات همزمان طی دوره زمانی ۱۹۷۶ – ۲۰۱۰ در پاکستان بررسی کرده اند. نتایج نشان داد که افزایش نرخ ارز از مسیر تقویت انگیزه صادرات، بزرگ شدن حجم سرمایه گذاری، ورود سرمایه گذاری مستقیم خارجی و تقویت جایگزینی واردات موجب تقویت رشد اقتصادی شده است .تولابو (۲۰۱۱)، با استفاده از داده‌های ۳۳ کشور در حال توسعه به بررسی رابطهٔ بین میانگین نرخ رشد سرانه GDP و نوسان نرخ ارز واقعی می‌پردازد و به این نتیجه می‌رسد که به طور متوسط نوسان نرخ ارز واقعی به طور منفی با رشد اقتصادی در ارتباط است و بنابراین سیاست‌های نامناسب نرخ ارز باعث عملکرد ضعیف اقتصادی خواهد شد که بسیاری از کشورهای در حال توسعه آن را تجربه کرده‌اند. اسنابل (۲۰۰۸)، اثر تثبیت نرخ ارز را بر روی رشد اقتصادی ۴۱ اقتصاد کشورهای عضو اتحادیه ی اروپا مورد بررسی قرار داده است. نتایج این مطالعه، تجارت بین‌الملل، جریان بین‌المللی سرمایه و تثبیت کلان اقتصادی را از جمله کانال‌های مهم انتقال ثبات نرخ ارز به رشد اقتصادی معرفی نموده است. این تحقیق با استفاده از روش داده‌های تابلویی اثر منفی نوسانات نرخ ارز بر رشد اقتصادی را اندازه گرفته است.

۲-۵. فرضیه های پژوهش

۱- ذخایر خارجی بر رشد تولیدناخالص داخلی در کشورهای منتخب آسیایی دارد تاثیر معنی‌داری را دارد.

۲- نرخ بهره کوتاه مدت بر رشد تولیدناخالص داخلی در کشورهای منتخب آسیایی دارد تاثیر معنی‌داری را دارد.

۳- بازدهی شاخص سهام بر رشد تولیدناخالص داخلی در کشورهای منتخب آسیایی دارد تاثیر معنی‌داری را دارد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر به دنبال توصیف وضعیت موجود و روابط حاکم بر متغیرهای تحقیق در جامعه آماری مورد مطالعه است. با توجه به اینکه داده‌های تحقیق پس از وقوع جمع آوری شده و هیچ‌گونه آزمایشی به طور تصادفی در جهت تغییر مقادیر متغیرها اعمال نشده است، یک تحقیق غیر آزمایشی است و در حیطه کاربردی قرار دارد. همچنین از نظر ماهیت و روش انجام تحقق،از نوع تحقیقات توصیفی- تحلیلی و همبستگی است. این‌رو در این رساله از روش پانل دیتا[1] و به طور خاص رویکرد خودرگرسیونی در داده‌های پانل دیتا استفاده شده است. جامعه آماری مجموعه ای از کشورهای منتخب آسیایی در نظر گرفته شده است. داده‌های مرتبط با این تحقیق به صورت سالیانه در قلمرو زمانی بین سال‌های ۱۹۹۰-۲۰۱۸ گردآوری، استخراج و مورد بررسی قرار خواهد گرفت. نحوه گردآوری اطلاعات نیز در این پایان نامه بر اساس جستجو در پایگاه داده‌های جهانی همچون بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است.

٤. یافته‌های پژوهش

٤-۱برآورد مدل به روش P-VAR

به منظور برآورد مدل ابتدا تعداد وقفه‌های بهینه مدل مشخص می‌شود. در این مرحله لازم است مرتبه بهینه مدل خودرگرسیون برداری با استفاده از ملاک‌های تعیین وقفه تعیین گردد. تعیین وقفه بهینه باید بر اساس تعداد متغیّرهای مدل و حجم نمونه صورت گیرد. در جدول (۱)، وقفه بهینه بر اساس معیارهای مختلف انتخاب وقفه بهینه برای مدل انتخابی با استفاده از نرم‌افزار استتا نشان داده شده است. به دلیل اینکه استفاده از معیار شوارتز باعث از دست دادن درجه

[1] Panel Data

آزادی کمتری نسبت به دیگر معیارها می‌شود، لذا در این تحقیق، وقفه بهینه بر اساس معیار شوارتز، اکائیک و هنان کوئین انتخاب گردیده است.

جدول (۱): تبیین وقفه بهینه

lag	J	P-j	MBIC	MAIC	MQIC
۱	۰.۹۵	۱۰۱.٤٤	۰.۳٦	-۳٦٤.٥٥	-۹۲.٥٦
۲	۰.۹۷	٥٦.٥۸	۰.۹۱	-۲۸۹.۳۱	-۸۷.٤۲
۳	۰.۹۸	۲۲.۲۹	۱.۰۰	-۲۰۳.٥۰	-۷۱.۷۱

همانطور که مشخص است وقفه اول در این بررسی وقفه بهینه بوده و مدل بر اساس این وقفه برآورد می‌گردد. در این تخمین با توجه به ماهیت رویکرد GMM در به‌کارگیری متغیرهای ابزاری با وقفه از آزمون سارگان[1] جهت مناسب بوده ابزارها بهره‌گرفته شده است

٤-۲برآورد مدل

با توجه به اینکه هدف این پژوهش بررسی پویای نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی در نظر گرفته شده است. این معادله مبتنی بر نرخ توسعه مورد بحث قرار گرفته شده است. مطابق با نتایج ارائه شده در این بخش، مشخص است که نوسانات نرخ ارز با یک وقفه تاثیر منفی و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی داشته است، به طوری که وقفه این متغیر تاثیر **۰,۹۳**- را بر توسعه اقتصادی داشته است، بدین مفهوم که یک درصد افزایش نوسانات نرخ ارز موجب کاهش **۰,۹۳** درصدی در توسعه اقتصادی کشورهای منتخب آسیایی می‌گردد. نوسانات نرخ ارز به ریسک ناشی از تغییرات غیرمنتظره نرخ ارز تعبیر می‌شود که یکی از محدودیت‌های اصلی بر سر راه تولید و صادرات است. در اصل، نوسانات این متغیر ناشی از شوکهای مختلف اقتصادی است که بر نرخ اسمی ارز و سطح قیمتهای داخلی اثر می‌گذارد و به این ترتیب نرخ ارز حقیقی را دچار بی‌ثباتی می‌کند. این نوسانات به‌طور مستقیم باعث ایجاد نااطمینانی و افزایش هزینه‌ها خواهند شد و به طور غیرمستقیم بر تخصیص منابع و سیاستهای دولت تاثیرگذار خواهد بود و بدین ترتیب موجب بیثباتی نرخ توسعه و به بیان بهتر کاهش توسعه اقتصادی می‌گردد.

جدول(۲): برآورد مدل PVAR

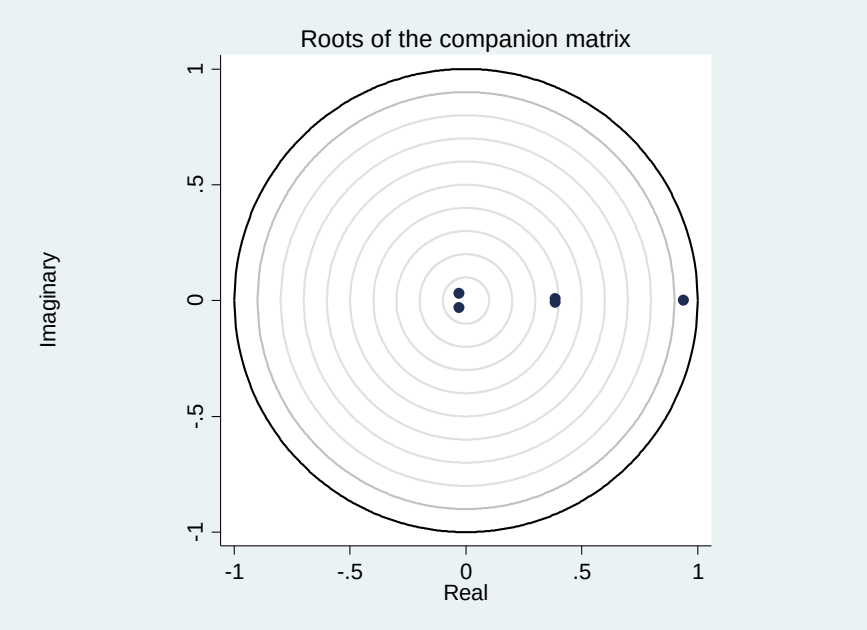
متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب	انحراف	آماره‌z	احتمال
رشد اقتصادی	وقفه رشد اقتصادی	۰.۲٤٦۸	۰.۰۳۹٥	٦.۲٤	۰.۰۰۰۰
	وقفه ذخایر خارجی	۳.۱٦۰۹	۰.۳٥۲۳	۸.۹۷	۰.۰۰۰۰
	وقفه نرخ بهره	۰.۰٦۹۷	۰.۰۱٤۳	٤.۸۷	۰.۰۰۰۰
	وقفه شاخص توسعه مالی	۰.۰۲٤۳	۰.۰۰٦۰	٤.۰۷	۰.۰۰۰۰
	وقفه نوسانات نرخ ارز	-۰.۹۳۰۸	۰.۲٤۷۷	-۳.۷٦	۰.۰۰۰۰
ذخایر خارجی	وقفه رشد اقتصادی	۰.۰۲۳٦	۰.۰۰۳۹	٦.۰۸	۰.۰۰۰۰
	وقفه ذخایر خارجی	۰.۳۰۳۷	۰.۰٦٥٤	٤.٦٤	۰.۰۰۰۰
	وقفه نرخ بهره	۰.۰۰۳۷	۰.۰۰۱۹	۱.۹٤	۰.۰٥۳۰
	وقفه شاخص توسعه مالی	۰.۰۰۰۰	۰.۰۰۰۳	-۰.۰۲	۰.۹۸۷۰

[1] Sargan test

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب	انحراف	آمارهz	احتمال
	وقفه نوسانات نرخ ارز	-۰.۰۴۸۳	۰.۰۲۰۴	-۲.۳۷	۰.۰۱۸۰
نرخ بهره	وقفه رشد اقتصادی	-۰.۲۲۷۴	۰.۰۷۵۳	-۳.۰۲	۰.۰۰۳۰
	وقفه ذخایر خارجی	-۰.۷۵۱۷	۰.۷۶۷۵	-۰.۹۸	۰.۳۲۷۰
	وقفه نرخ بهره	۰.۰۵۲۵	۰.۰۵۳۱	۰.۹۹	۰.۳۲۳۰
	وقفه شاخص توسعه مالی	-۰.۰۰۲۸	۰.۰۰۶۲	-۰.۴۵	۰.۶۵۳۰
	وقفه نوسانات نرخ ارز	۲.۰۶۵۵	۰.۴۲۸۹	۴.۸۲	۰.۰۰۰۰
شاخص توسعه مالی	وقفه رشد اقتصادی	۲.۴۹۳۲	۰.۳۲۳۴	۷.۷۱	۰.۰۰۰۰
	وقفه ذخایر خارجی	۱۰.۱۸۸۶	۱.۸۳۲۹	۵.۵۶	۰.۰۰۰۰
	وقفه نرخ بهره	۰.۲۶۴۲	۰.۰۹۶۵	۲.۷۴	۰.۰۰۶۰
	وقفه شاخص توسعه مالی	۰.۵۴۲۹	۰.۰۴۶۰	۱۱.۸۰	۰.۰۰۰۰
	وقفه نوسانات نرخ ارز	-۸.۵۸۱۲	۱.۵۲۹۸	-۵.۶۱	۰.۰۰۰۰
نوسانات نرخ ارز	وقفه رشد اقتصادی	-۰.۰۴۴۷	۰.۰۰۹۲	-۴.۸۶	۰.۰۰۰۰
	وقفه ذخایر خارجی	-۰.۰۵۸۹	۰.۰۴۳۴	-۱.۳۶	۰.۱۷۵۰
	وقفه نرخ بهره	۰.۰۱۷۹	۰.۰۰۳۴	۵.۳۱	۰.۰۰۰۰
	وقفه شاخص توسعه مالی	-۰.۰۰۴۶	۰.۰۰۱۲	-۳.۸۲	۰.۰۰۰۰
	وقفه نوسانات نرخ ارز	۰.۵۰۶۲	۰.۰۴۶۶	۱۰.۸۶	۰.۰۰۰۰

نتایج مطابق با جدول ارائه شده، مشخص است که وقفه توسعه اقتصادی نیز تاثیر مثبت و معنی‌داری در سطح ۹۹ درصد بر توسعه اقتصادی کشورهای مورد بررسی دارد. به بیان دیگر روند توسعه اقتصادی دوره‌های گذشته موجب تاثیر مثبت آن در دوره آتی شده است. نتایج همچنین نشان می‌دهد که افزایش در ذخایر خارجی کشورهای مورد بررسی تاثیر مثبت و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی آنها دارد. این موضوع نشان می‌دهد که افزایش سرمایه خارجی موجب افزایش توسعه اقتصادی می‌گردد. همانطور که در ادبیات موضوع نیز سرمایه به عنوان موتور توسعه اقتصادی محسوب می‌شود و نتایج این بخش نشان می‌دهد که افزایش سرمایه خارجی تاثیر مثبت و معنی‌داری در سطح ۹۹ درصد بر توسعه اقتصادی دارد.علاوه بر این تاثیر متغیر نسبت حجم معاملات بازار سرمایه به تولید ناخالص داخلی حقیقی تاثیر مثبت و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی در سطح ۹۹ درصد داشته است. این مقدار به خوبی نشان می‌دهد که تاثیر توسعه مالی و ایجاد زیر ساخت در بخش مالی و توسعه‌ای آن موجب ایجاد بستر لازم در این جهت برای تقویت و توسعه اقتصادی می‌گردد و بدین ترتیب بر توسعه اقتصادی تاثیر معنی‌داری داشته است.در نهایت در معادله اول تاثیر نرخ بهره بر توسعه اقصادی مثبت و معنی‌دار در سطح ۹۹ شده است. با توجه به اینکه نمونه مورد بررسی کشورهای در حال توسعه آسیایی در نظر گرفته شده است و در اغلب این کشورها نظام بانکی تسلط بیشتری بر بخش مالی دارد، افزایش نرخ بهره در کوتاه مدت موجب افزایش تجمع سرمایه‌گذاری در بخش بانکی شده و تاثیر مثبت و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی در کوتاه مدت دارد.

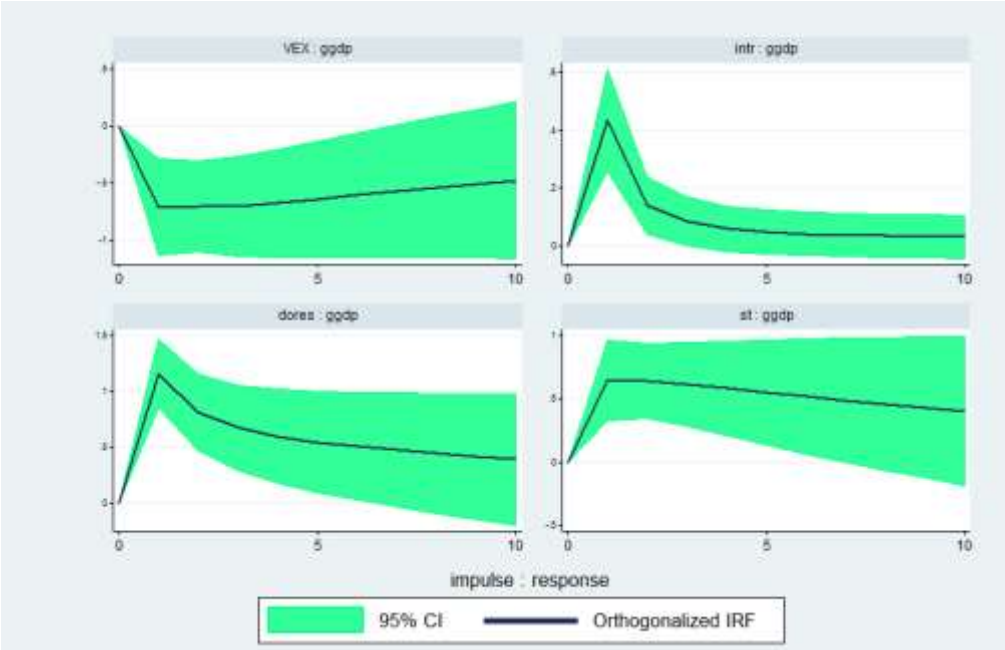
یکی از مهم‌ترین مسائل در بررسی مدل‌های P-VAR ثبات ضرایب برآورد شده است که برای این کار از ضرایب بخش خودرگرسیونی استفاده شده است. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد این ضرایب داخل دایره واحد قرار داشته و نشان‌دهنده ثبات مدل مورد بررسی است.



نمودار (۱) بررسی ثبات ضرایب مدل P-VAR

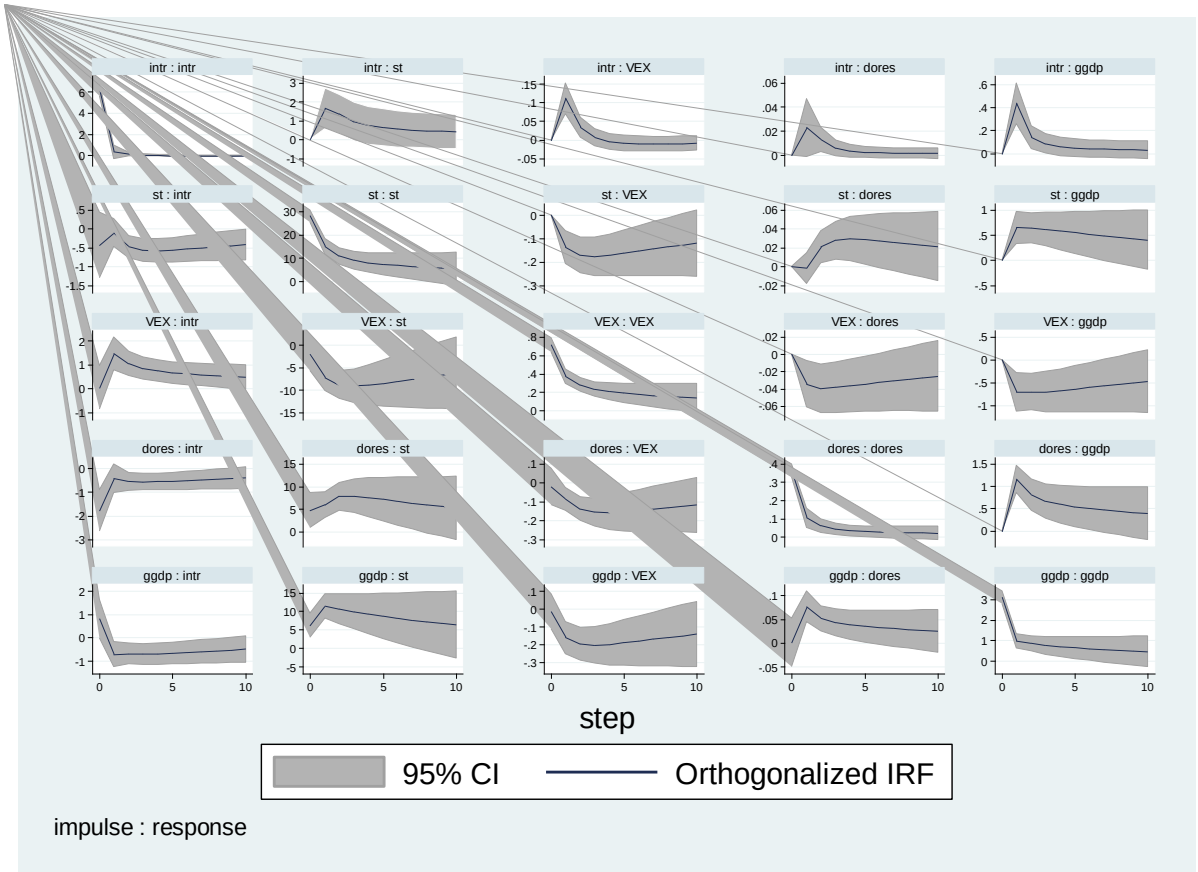
٤-۳بررسی تابع واکنش آنی

حال پس از برآورد بردار خودرگرسیونی می‌توان جهت بررسی پویایی¬های موجود میان متغیرهای الگو، از توابع واکنش آنی استفاده می شود؛ به عبارت دیگر توابع واکنش آنی، پاسخ¬هایی است که متغیر درونی سیستم به تکانه ناشی از خطاها می دهد. این توابع اثر یک واحد تکانه را به اندازه یک انحراف معیار روی مقادیر جاری و آینده متغیر درون‌زا مشخص می کنند.



نمودار (۲) تابع واکنش آنی مدل P-VAR

همان‌طور که در نمودار بالا مشخص است نمودار نشان‌دهنده واکنش هر یک متغیرها به تکانه ناشی از متغیرهای دیگر را نشان می‌دهد در نمودار تنها واکنش نرخ توسعه اقتصادی به متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق ارائه شده است و در بخش بعدی نمودار کلی این واکنش‌ها نیز ارائه شده است.نمودار تاثیر شوک نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی به خوبی نشان می‌دهد که موجب کاهش معنی‌داری شده است. این موضوع نشان می‌دهد که در کوتاه مدت واکنش آنی توسعه اقتصادی به شدت به نوسانات نرخ ارز کاهشی بوده است و پس از دو دوره این روند کاهشی تا ۷ سال ادامه داشته است و در بلندمدت به سمت صفر میل می‌کند.دو نمودار پایین به خوبی نشان دهنده تاثیر مثبت شوک وارد شده از حجم ذخایر خارجی و حجم معاملات بازار سرمایه بر نرخ توسعه اقتصادی است. این موضوع نشان می‌دهد که افزایش آنی در ذخایر خارجی و حجم معاملات بازار سرمایه موجب واکنش مثبت توسعه اقتصادی شده و این واکنش تا حداقل ۵ دوره وجود دارد و پس از آن اثر این شوک به سمت صفر میل کرده و از بین می‌رود.در نهایت تاثیر شوک آن نرخ بهره کوتاه مدت بر توسعه اقتصادی همانطور که بیان شد در بخش قبلی در کوتاه مدت تاثیر مثبت و معنی‌داری را داشته است و پس از دو دوره تاثیر این شوک بر توسعه اقتصادی کشورهای مورد بررسی از بین خواهد رفت.نمودار واکنش آنی سایر متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق نیز در نمودار (۳) در دسترس است.



نمودار (۳) تابع واکنش آنی مدل P-VAR

٤-٤بررسی آنالیز واریانس

همان‌طور که قبلاً بیان شد، تجزیه واریانس جهت بررسی پویایی مدل P-VAR است. این روش تغییرات متغیرهای وابسته را به علت شوک‌های وارد بر آن متغیر در مقابل شوک‌های وارد شده به سایر متغیرها بررسی می‌کند. در حقیقت تجزیه واریانس مشخص می‌کند که چه مقدار از واریانس خطای پیش‌بینی یا اثر شوک‌ها، ناشی از عوامل مختلف است.

جدول (۳): برآورد تجزیه واریانس PVAR برای توسعه اقتصادی

وابسته	توسعه اقتصادی				
دوره	توسعه اقتصادی	ذخایر خارجی	نرخ بهره	حجم معاملات سهام	نوسانات نرخ ارز
۱	۱.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
۲	۰.۸۱۰	۰.۱۰٤	۰.۰۱۱	۰.۰٤۱	۰.۰۳٤
۳	۰.۷۳٥	۰.۱۳۱	۰.۰۱۰	۰.۰٦٦	۰.۰٥۷
۴	۰.٦۸۸	۰.۱٤۳	۰.۰۰۹	۰.۰۸٥	۰.۰۷٥
٥	۰.٦٥٤	۰.۱٥۰	۰.۰۰۸	۰.۰۹۹	۰.۰۹۰
۶	۰.٦۲۸	۰.۱٥٤	۰.۰۰۸	۰.۱۰۹	۰.۱۰۱
۷	۰.٦۰۹	۰.۱٥۷	۰.۰۰۷	۰.۱۱۷	۰.۱۱۰
۸	۰.٥۹۳	۰.۱٥۹	۰.۰۰۷	۰.۱۲٤	۰.۱۱۷
۹	۰.٥۸۱	۰.۱٦۱	۰.۰۰۷	۰.۱۲۹	۰.۱۲۳
۱۰	۰.٥۷۱	۰.۱٦۲	۰.۰۰٦	۰.۱۳۳	۰.۱۲۸

همانطور که در جدول (۳) مشخص است، نتایج بررسی تجزیه واریانس برای مدل توسعه اقتصادی نشان می‌دهد که در صورت تغییر یک متغیر به اندازه انحراف معیار آن، متغیرهای دیگر چه سهمی در تغییر این متغیر دارند. همان‌طور که مشخص است در دوره‌های ابتدایی بیشترین سهم در تغییر متغیر توسط خود متغیر صورت گرفته است و پس از آن به گذشت زمان سهم ذخایر خارجی و نوسانات نرخ ارز بر این متغیر افزایش می‌یابد، به‌طوری که در میان‌مدت (۶ سال) نوسانات نرخ ارز ۱۰ درصد و دخایر خارجی ۱۵ درصد را می‌تواند توضیح دهد، این در حالی است که متغیرهای نرخ بهره و حجم معاملات سهام سهم کمتری از این تغییرات را می‌توانند توضیح دهد.

٥. بحث و نتیجه‌گیری

نتایج بررسی در این پژوهش نشان می‌دهد که نوسانات نرخ ارز تاثیر منفی و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی کشورهای مورد بررسی دارد. جهت توصف نتایج کسب شده در این بخش می‌توان بیان کرد که نوسانات نرخ ارز، تقاضای کل اقتصاد را از طریق واردات، صادرات و تقاضای پول و نیز عرضه اقتصاد را از کانال هزینه کالای واسطه‌ای واردات تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین برآیند این دو اثر بر تولید و قیمت، بستگی به شرایط اولیه اقتصاد کشورها دارد. اثر نوسانات نرخ ارز، از طرف تقاضای کل با استفاده از کشش‌های صادرات و واردات قابل بررسی است. به این ترتیب اثر تغییرات نرخ ارز بر بخش تقاضا به کشش‌های صادرات و واردات بستگی دارد. کاهش در سرمایه‌گذاری از دیگر عوامل طرف تقاضا بوده که متأثر از تغییرات نرخ ارز است. در اغلب کشورهای درحال توسعه سرمایه‌گذاری داخلی به شدت به واردات کالاهای سرمایه‌ای وابسته است تا پس ازتلفیق با سرمایه ومنابع داخلی مورد بهره‌برداری قرار گیرد. در چنین شرایطی، با افزایش نرخ ارز، هزینه واردات افزایش می‌یابد و در صورت کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای،

سرمایه‌گذاری داخلی کاهش ودرپی آن تقاضای کل نیز کاهش می‌یابد و موجب کاهش توسعه اقتصادی می‌گردد. همچنین در طرف عرضه میتوان استدلال کرد که در کشورهای درحال توسعه، شوک‌های مثبت نرخ ارز، سبب افزایش هزینه وارداتی کالاهای واسطه و در نتیجه، گرانتر شدن نهاده تولید می‌شود که می‌تواند اثر منفی بر تولید و توسعه اقتصادی داشته باشد. این نتایج با پژوهش گروسمن و همکاران (۲۰۱۴) نیز همراستا است.

این موضوع در تبیین تابع واکنش آنی نیز تایید گردید، به نحوی که نتایج نشان می‌دهد که شوک نوسانات نرخ ارز تاثیر منفی و معنی‌داری را تا ۶ دوره بر توسعه اقتصادی داشته و موجب کاهش آن شده است. از سوی دیگر این متغیر سهم قابل توجهی از تجزیه واریانس توسعه اقتصادی در معادله مورد بررسی مدل خودرگرسیون برداری پانلی نشان می‌دهد.

همچنین در بررسی تاثیر حجم ذخایر خارجی نتایج نشان می‌دهد که این متغیر تاثیر مثبت و معنی‌داری بر توسعه اقتصادی دارد. این موضوع نشان دهنده این واقعیت است که افزایش ذخایر خارجی به عنوان سرمایه از ابعاد تابع توسعه اقتصادی بر توسعه اقتصاد تاثیر مثبت و معنی‌دار را دارد. این موضوع در تابع واکنش آنی و همچنین تجزیه واریانس مدل توسعه اقتصادی مورد تایید قرار گرفت. در بررسی تاثیر حجم معاملات بازار سرمایه بر توسعه اقتصادی نیز نتایج مدل خودرگرسیون برداری پانلی نشان دهنده تاثیر مثبت و معنی‌دار این متغیر بر توسعه اقتصاد کشورهای منتخب آسیایی است. در این زمینه همانطور که بیان شد، یکی از محورهای اصلی در توسعه اقتصادی، توسعه بخش مالی است که نتایج در این تحقیق این تئوری را تایید می‌کند. با توجه به نتایج کسب شده در زمینه تاثیر نوسانات نرخ ارز بر توسعه اقتصادی در کشورهای منتخب مورد بررسی، پیشنهاد می‌گردد در این کشورها تغییراتی پیرامون نظام نرخ ارزی از سوی سیاستگزاران ارائه شود تا بتواند موجب کاهش نوسان پذیری نرخ توسعه اقتصادی از جانب نوسانات نرخ ارز گردد.همچنین از آنجا که تجارت خارجی یکی ازکانال‌هایی است که نوسانات نرخ ارز باعث تأثیرگذاری بر توسعه اقتصادی است، برای کاهش ریسک تحمیل شده بر این بخش می‌توان الگوهای بیمه‌ای را برای جبران زیان صادرکنندگان و واردکنندگان پیشنهاد نمود که موجب کاهش تاثیر منفی آن بر توسعه اقتصادی در کشورهای مورد بررسی شود. همچنین ایجاد نهادهایی که بتوانند از نااطمینانی‌های نرخ ارز را بکاهند و راهگشای فعالیت‌های صادراتی باشند از نیازهای آینده برای گسترش تولید و افزایش توسعه اقتصادی در کشورهای در حال توسعه است. برای کاهش نوسانات نرخ ارز حقیقی به نظر می‌رسد می‌توان با شفاف کردن سیاست‌های ارزی دولت و مقید کردن سیاستگذاران به اجرای صحیح و مستمر سیاست‌ها، گامی مؤثر برداشت.

٦. منابع و مآخذ

۱. امیری، فرهاد. درخشانی، کاوه وآسایش، حمید.(۱۴۰۰).بررسی آثار نوسانات نرخ ارز بر ارزش افزوده در زیربخشهای اقتصاد ایران، *فصلنامه علمی مطالعات اقتصادیِ کاربردی ایران*، ۱۰ (۳۹)۲۶۷-۲۴۷ .

۲. برخورداری،فرناز.پورعزیزی گلین قشلاقی، سمیه وحسینی،ابوالفضل.(۱۳۹۶) .تاثیر نوسانات نرخ ارز و اثرسرریز آن بر شاخص صنایع منتخب بورس اوراق بهادار تهران، *دانش سرمایه‌گذاری* ، ۱ (۶) .

۳. بصیرت، مهدی، نصیرپور، آرزو، جرجرزاده ، علیرضا.(۱۳۹۴).اثر نوسانهای نرخ ارز بر رشد اقتصادی با توجه به سطح توسعه بازارهای مالی در کشورهای منتخب عضو اوپک، *فصلنامه علوم اقتصادی*،۹(۳۰) ۱۴۱-۱۵۶ .

۴. حلافی، حمیدرضا .(۱۳۸۶).نرخ واقعی ارز و رشد اقتصادی ایران. *مجله تحقیقات اقتصادی*، ۴۲ (۲)۱-۱۷ .

۵. کوچک زاده، اسما و جالیی، سید عبدالمجید.(۱۳۹۳).بررسی تاثیر نااطمینانی نرخ ارز بر رشد بخشهای اقتصادی ایران، *فصلنامه رشد و توسعه اقتصادی*، ۴(۱۶)۱۱-۲۰.

۶. کهنسال، محمدرضا، محمودی، مهدی .(۱۳۹۹).بررسی نوسانات نرخ ارز بر صادرات و ارزش افزوده صنایع غذایی ایران(کاربرد الگوی خودرگرسیون برداری ساختاری)، *فصلنامه راهبرد مجلس*، ۲۷(۱۰۱)۹۴-۹۵ .

۷. معبودی، رضا . آسایش، حمید و شجاعی، سید احمد (۱۴۰۲)بررسی اثر نوسانات نرخ ارز بر رشد بخشهای اقتصادی ایران ،*اقتصاد و بانکداری اسلامی*، ۴۴ ، ۲۱۹ – ۲۴۲ .

۸. نیلی، مسعود و نفیسی،شهاب (۱۳۸۲)رابطه سرمایه انسانی و رشد اقتصادی با تأکید بر نقش توزیع تحصیلات نیروی کار، *فصلنامه پژوهشهای اقتصادی ایران*، ۱۷.

9. Aman, Q., Ullah, I., Khan, M. I. & Khan, S. (2017). Linkages between exchange rate and economic growth in Pakistan (an econometric approach). *European Journal of Law and Economics*, 44(1), 157-164.
10. Guerin J. and Lahreche Revil, (2004), "Exchange Rate Volatility and Growth", University of Amiens
11. Schnabl, Gunther, 2008. "**Exchange rate volatility and growth in small open economies at the EMU periphery**," *Economic Systems*, *Elsevier*, vol. 32(1), 70-91.
12. Toulaboe, D (2001) Real exchange rate misalignment and economic growth in developing countries, *Hays State University*, 57-72

The Investigating the dynamic effect of real exchange rate fluctuations on economic growth in selected Asian countries with emphasis on Iran

Hossein Shirzadeh [1]
Mahmood Baghban Targhadari [*2]

Abstract

The dynamic relationship between exchange rate fluctuations and economic growth is of great importance, because it affects various aspects of different economic sectors. Given the importance of this issue, the present study has investigated the dynamic effect of exchange rate fluctuations on economic growth in selected Asian countries during the period 1990 to 2018 based on the panel vector autoregression (PVAR) approach. In this study, the generalized conditional heteroskedasticity variance (GARCH) approach was first used to calculate exchange rate fluctuations, and then the model was estimated based on the PVAR approach to dynamically investigate exchange rate fluctuations on economic growth. The results of the model and the instantaneous response function estimation indicate a negative and significant effect of exchange rate fluctuations on economic growth in the countries under study. The results also show the positive impact of foreign reserves and capital market development on the economic growth of selected developing countries.

Keywords

Economic growth, exchange rate fluctuations, panel vector autoregression model, GARCH approach

1. Master of Economic Development, Economic Development and Planning Trends, Islamic Azad University, Firuz Kouh Branch, Firuz Kouh, Iran (h-shirzadeh @agri-bank.com)

2. Assistant Professor ,Department of Management, Faculty of Humanities, Islamic Azad University Varamin-Pishava and Qarchak Branch, Pishava, Iran (*Corresponding Author: mahmoodbaghban45@gmail.com).